

формувати у студентів дослідницькі уміння і навички необхідно впродовж усього періоду навчання в педагогічному освітньому закладі [5, с. 247].

Досвід показав, що використання учнівських досліджень в процесі навчання географії сприяє більш глибокому засвоєнню навчального матеріалу, формуванню дослідницьких умінь, виробленню особисто значущою і обґрунтованої оцінки географічного явища, події, дає орієнтир у життєвому виборі [4, с. 19].

Предметом дослідження можуть бути самі різні проблеми. Наприклад, при вивченні теми «Населення світу» для дослідження була обрана проблема малих народів Далекого Сходу, забезпечення прав і свобод особистості незалежно від етнічної приналежності [4, с. 19].

Зміст курсу географії в основній школі дозволяє формувати широкий спектр пізнавальних дій, таких, як уміння бачити проблеми, ставити питання, класифікувати, спостерігати, робити висновки й умовиводи, пояснювати, доводити, захищати свої ідеї, давати визначення поняттям і ін. [1, с. 92].

Отже, метою навчально-дослідницької діяльності має бути не тільки кінцевий результат, а й сам процес пошуку, під час якого розвиваються дослідницькі здібності учнів, відбувається розширення їх світогляду. Застосування технології «навчання через дослідження» впливає на індивідуальну пізнавальну діяльність учнів, сприяє досягненню високого рівня розумового розвитку, формуванню здатності самостійно оволодівати знаннями під час творчої діяльності.

Список використаних джерел

1. Іванова О. І. Дослідницька діяльність на уроках географії у загальноосвітній школі // Наукові записки кафедри педагогіки. 2017. С. 88–96.
2. Лалак Н. В., Бурч І. М. Навчально-дослідницька діяльність молодших школярів: теоретичний аспект // Молодь і ринок. 2018. № 3. С. 92–97.
3. Мороз П. В. Дослідницька діяльність учнів в процесі навчання історії України : методичний посібник. Київ : Педагогічна думка, 2012. 128 с.
4. Назаренко Т. Г. Зміст і структура методики навчання географії в профільній школі // Географія та основи економіки в школі. 2008. № 7–8. С. 18–20.
5. Оніпко В. В. Організація пошуково-дослідницької діяльності майбутніх учителів природничих дисциплін у підготовці до роботи у профільній школі // Витоки педагогічної майстерності. 2013. № 11. С. 246–250.

Пустовойт Д. В., Мех Л. М.

ВИВЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ТЕРМІНІВ НА ІНТЕГРОВАНОМУ УРОЦІ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ТА ЕКОНОМІКИ

Для сучасної освіти притаманне тяжіння до глобалізації та пошуку нових інтегрованих методів навчання. Саме тому знання іноземної мови, зокрема англійської, є важливою компетентністю не лише студентів філологічного факультету чи профільних класів, а й майбутніх економістів. Як наслідок зростає популярність інтегрованих уроків з англійської мови та інших предметів. Зокрема, уроки економіки в школі нерідко стають рушійною силою, яка зумовлює в учнів вибір економічної спеціальності, та які можна використати з метою підвищення знань з іноземної мови термінів професійного спрямування.

Сучасні науковці дають таке визначення що таке інтегрований урок – це тип уроку, у якому навколо однієї теми поєднано відомості різних навчальних предметів. Якщо урок містить короткі вкраплення відомостей з інших предметів, то в такому разі йдеться лише про міжпредметні зв'язки, застосування яких сприяє глибшому сприйманню й осмисленню матеріалу, розвиток ерудиції учнів. Зокрема, в цьому ж контексті можна говорити і про бінарний урок як різновид інтегрованого уроку, що органічно поєднує вивчення двох предметів, наприклад, математики та іноземної мови, біології та іноземної мови тощо [1].

Інтегрований урок з англійської мови та економіки ми можемо розглядати лише в якості міжпредметних зв'язків, а саме вивчення економічних термінів, їх розуміння та пояснення рідною мовою, а також уміння ідентифікувати слово написане іноземною мовою.

Таким чином можна свідчити про те, що вивчення економічних термінів на англійській мові відбувається лише на рецептивному рівні, тобто в учня розвивається рецептивна навичка. Відомо, що рецептивна лексична навичка – це автоматизоване сприймання й розуміння лексичних одиниць в усному та писемному мовленні, впізнавання, диференціація та ідентифікація усної і письмової форм [2].

При такому вивченні термінів двома мовами доречним буде звернутися до перекладних способів розкриття значень іншомовних лексичних одиниць. На їх основі вчитель може створити вправи та завдання.

Зокрема, як зазначає Ю. І. Височинський, існують такі способи перекладу економічної лексики:

1. Використання повного україномовного еквіваленту, що означає повне відтворення значення англійської термінологічної одиниці: loan – кредит.

2. Калькування, тобто послівний переклад: capital project – капітальний проект.

3. Транскрибування та транслітерація, а саме її звукової чи буквеної форми термінологічної одиниці: capital – капітал.

4. Описовий переклад, коли термін не запозичений за допомогою калькування або транскрибування: demarketing – заходи для зниження попиту на товари [3]

Отже, інтегровані уроки з англійської мови та економіки можна використовувати при вивченні економічної термінології. Учні матимуть змогу навчитися розрізняти та ідентифікувати терміни англійською мовою, при цьому вміти розрізняти та пояснювати їх рідною мовою. Перекладні способи розкриття значень лексичних одиниць можна використати як основу для завдань і вправ.

Список використаних джерел

1. Ковальчук М., Постовалова Т. Бінарний урок: одна з форм інтерактивних технологій навчання // Освіта. Технікуми. Коледжі. 2009. № 2. С. 19–24.
2. Бігич О. Б., Бориско Н. Ф., Борецька Г. Е. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика : підручник для студ. класичних, педагогічних і лігвістичних університетів. Київ : Ленвіт, 2013. 590 с.
3. Височинський Ю. І. Аналіз особливостей перекладу лексики міжнародних економічних документів з англійської на українську мову. URL: http://www.rusnauka.com/6_PNI_2012/Philologia/6_100409.doc.htm

Сиксин Ю. А., Слюта В. Б.

ФАКУЛЬТАТИВНІ ЗАНЯТТЯ ДЛЯ УЧНІВ 10 КЛАСУ, ЯК УМОВА ПОГЛИБЛЕННЯ ТА РОЗШИРЕННЯ ЗНАТЬ З СОЦІАЛЬНОЇ ГЕОГРАФІЇ

Факультативні заняття були введені в шкільну практику в 1966 році щоб поглибити знання в учнів з природничих, фізико-математичних та гуманітарних наук, а також для розвитку різносторонніх здібностей та інтересів [4]. Факультативні заняття це одна з диференційованих форм навчання, яка швидко посіла значне місце в освітньому процесі і позитивно почала впливати на формування учнівського інтересу у старшокласників та сприяти розвитку їхнього ставлення до науки.

Головними особливостями факультативних занять є добровільність, що дозволяє визначити зацікавленість учнів до даної дисципліни та максимально ефективно здобути знання, оригінальність змісту, вихід за межі тематики навчальних дисциплін, використання активних форм і методів навчальної діяльності та відсутність оцінювання навчальних досягнень учнів. Однією з головних відмінностей факультативу від звичайного уроку полягає саме в цілеспрямованості учнів, що дозволяє дослідити предмет детальніше та поглиблено розбирати теми, щоб значно покращити рівень знань [1].

Аналізуючи затверджені МОН України програм з факультативних занять показав, що найпоширенішими були такі типи факультативів: з поглибленим вивченням навчальних предметів; додаткові розділи і питання до систематичних курсів; спеціальні курси; курси прикладного змісту; курси народознавчої тематики. Усі типи факультативів (за винятком останнього) пов'язані з